

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Nubes. Prophetæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

cio nostro, quæ modico temporis momento vinum fiat, ut receptos ad nos populos sentire & facere nobiscum intelligamus. Quamvis longe sublimiore significato, preces quæ hujusmodi mysterio adhibentur, humanam naturam indicent aggregari ad divinam, ut divina humanam ad se traxit. Hinc Irenaeus de Ebionitis loquens, qui unionem Dei & hominis non recipiebat: *Reprobant, inquit, hi commissionē vini cœlestis, & sola aqua seculari potati esse volunt.* Alio tamen modo sententia ejus longe sc̄iōre aquam vino mixtam ajunt ab Esaias, *Caupones tui miscent vinum aqua*, ut id scilicet innueret, quod austero amariorum Dei præcepto, jam tum Judei illi seniores aquæ dilutionem immittere ceperint, multaque laxare, & in commodum suum indulgere sibi legem adulterantes, cum aliqui legem observare fingerent, & quæ minimi momenti essent, religiosissime custodirent, quod eis pluribus obiectum est à Domino; ut de mentis decimatione, & camelis devoratu, tum illud apertissime:

Capit. I.

Matth. 15.

Quare vos transgredimini præceptum Dei propter traditionem vestram? Nam, ut inquit Irenaeus, non solum per prævaricationem frustati sunt legem Dei miscentes vinum aqua, sed & suam legem contrarium statuerunt, quæ Pharisaica vocabatur, in qua quedam quidem auferabant, quedam vero addabant, & ex libidine sua interpretabantur: & ut ait Esaias, & Psalmographus subscrivit, labitur Deum longibant, cor autem eorum à Deo procul abeunt, cumq; frustra colebant, cum doctrinas & præcepta hominum edocerent.

AQUÆ RELIQUÆ. CAP. XVII.

Aquarum
distingitio.

Quoniam vero varia admodum est aquarum consideratio, opera pretium videtur priusquam huic commentario finem imponamus, aquas distingue, singularumq; mox specierum signata pertractare. Prima autem omnium videntur esse pluviae, de quibus abunde est à nobis disputatum. His nubes necessario conjunguntur, harum igitur significaciones statim subjiciemus. Subsequentur inde fontes, mox fluvii, in quos natura ipsius impulsu torrentes inferentur, dein confluenda erit cataracta. Hinc se offeret mare vastum & magnum, cuius pars nobis erit profunda, usq; demum, quæ in conspicuo sunt enumeratis, descensus erit in abditam puto rūm profunditatem. In universum autem aquæ singula, vel limpida, tranquillaq; reperientur, vel turbida atque procellosa, quo constituto, singularum hieroglyphica commodius exequemur.

NUBES PROPHETÆ. CAP. XVIII.

Nubium
hierogly-
phica.

Cap. 5.

Psal. 17.

Cap. 44.

Matth. 24.

Nubes in Divinis literis Prophetarum significato passim posite, in quas scilicet Dei veritas extenditur, atq; haec dicuntur mandatum Domini audire, & quo tempore quoque loco pluviae sunt fundenda cognoscere, & à quibus etiam eas suspendere ipsa res exigat. De quibus, ut superius habetur, Esaias, *Et mandabo nubibus meis ne pluant super eam imbre.* Domum enim Israel Vineam appellat Vates divinis simus, mandatumque ait nubibus ne super eam pluerent, hoc est, ne Propheta oracula sua ulterius in Israëliticum populum conspergerent. Quod autem ad nubem facit, manifestum est eam fuisse multa obscuritatis caligine circumfusam, arcumq; illud de Christo mysterium, unde nostra omnis doctrina defluxit, per tenebras aquas, densissimis quippe nubibus collectias, Psal. xvii. indicari Theologi monuerunt. Nam ubi, *Et nebula pulvis pedum eius.* Eucherius nebulas pro mysteriorum velamento hieroglyphica positas ait. Nam & caligo in id accipitur significatum: ut potest quæ divinorum secretorum experimentum intelligatur, ut Psal. *Caligo sub pedibus eius: atque ubi: Posuit tenebras latibulum suum.* Est & ubi significant perpetuam admisiorum abolitionem, ut apud Esaiam: *Delevit ut nubem iniqtitatem tuam, & quasi nebulam peccata tua.* Eucherius idem, ubi legitur: *Velut nubes pertransiit falsus meus, iniq; ait tempora significari.* Quinetiam propter eandem Prophetæ duritatem atque difficultatem, doctrinamq; solido velut quodam corpore concretam ac trahit, disfluentem, ex grandinis metaphora signatam Psal. vii. viri iidem divina mente prædicti tradidere. Alioquin ix. glacies, & grando in Divinis literis plurimum ponuntur pro duritate atque rigore delinquentium. Et quod ait Dominus, *Omitta ne fugare vestra fiat hyeme vel Sabbato;* sunt quæ per Hyemem sordidum quippe & ignavum tempus intelligent hieroglyphice humanam vitam in peccatorum immunditiis occupatam, scelerumque voraginibus immersam atque detentam: per Sabbathum autem, cessationis diem innui vere dicant, cavendum idemtide ne cum dies illa inguenit, desides & à bonis operibus cessantes deprehendamur. Non enim sufficiat non peccare nisi bona

etiam

A etiam opera faciamus: quia tam rebellis est vetita consecrari, quam contumacis facienda relinquere. Ac de nive, & omni glacie, sentit idem Eucherius: de pruina vero secus, quippe quam abstinen-
tia symbolum esse tradit, propterea quod ea sit in causa, ut calor corporis ad salubritatem refrigerescat. *Pruina abe-*
re *symbolum* *finis* *quare*
eaq; de causa dictum, *Factus sum sicut ute in pruina*. Et quoniam huc incidimus, *LXVII. Psalmus ubri*,
legitur, *Et virtus ejus in nubibus*, Theologi Apostolorum idem tamen per nubes interpretantur, veluti pro-
cul extantes, & supra terrena omnia negotia in altum evectos, divinique insuper spiritus aqua plenos,
qua mox arva, campos, & universam terram inundarent, unde fecundissimos bonorum fructuum
proventus obveniret. Hujusmodi enim pluviam decidere, & rotulentum imbrem terram irrigare,
nostra pietas per preces polcere consuevit.

FONTES LIBRI. CAP. XIX.

Sequuntur fontes, de quibus Psalmus sexagesimo octavo legimus, *Ex fontibus Israhel Dei laudes in Ec-* *Fontium*
mystice
Bluti ex quibusdam fontibus perennibus, Israelitico olim populo Dei doctrinam atque cognitionem *significati-*
affuxisse: ex quibus fontibus viri illi sanctissimi ac Deo pleni multa haerentia, hymnos in Dei lau-
dem componebant. Apostolus etiam, primos Christiana pietatis doctores a Christo electos, per a-
quarum fontes, qui repente apparuerint, interpres plerique designarunt, ubi Euthymius unani-
mem veterum sententiam fecutus, sapienti numero ait per Aquam, Evangelicae prædicationis doctrinam significari. Jam quod David ait, *Inter montes transibunt aquæ, potabunt eas omnes bestie agri*, O. *Psal. 104. 15.*
stendere voluit, nulla tam alpestria, tamq; inaccessibilia loca fore, in qua doctrina Divina legis non
sit penetratura: nam per bestias plerisque scriptura locis impii ponuntur, & qui nullam adhuc
rem divinarum doctrinam audierunt. Et quod Levitico legislator vala omnia pollui dicit, in qua
pollutorum morticinium inciderit, exceptis, inquit, fontibus aquarum, per fontes quippe & cisternas,
& castella, & collectiones aquarum, doctrinam intelligens, & Magistros, qui quod pravis nonnum-
quam moribus polluti sunt, non tamen pro rorsus abominandi: de quibus scilicet *Mattheus, Omnia Matt. 23.*
quacunq; dicunt vobis, facite & custodite, secundum autem operae vobis nolite facere. Ad hanc sextis *He-Exod. 15.*

Cbraorum castris per xii. aquæ dulcis fontes ad Elim repertos, Hieronymus Apostolos xii. interpre-
tatur, de quorum fontibus derivata aquæ totius terrarum orbis siccitatem rigant. Communi vero
scriptorum omnium consensu, dulcedo aquis præcipue fontanis attribuitur, quamvis in optima aqua
neque sapor neque odor ul'us à Physicis requiratur. Quia tamen sentibus, cum scilicet siccio spuit
ore viator, aqua potus suavissimus accidit, factum ut Poete dulcis aquæ saliente fistim resinguere vivo, *Verg. Eccl. 5.*
inter objectamenta ingenii posuerint. Ita illud Deuteronomii cantico expressit, mel de petra diutum
Deut. 6. 21.
super Mose, hoc est, tam suavem tamque dulcem & amabilem aquam, ut mellis similis esse videre-
tur. Chrysoftomus quoque aquæ suavitatem pro melle ex petra profiliens intelligit, cum nus-
quam legatur mel à Mose de petra unquam eductum. Apud Davidem vero Psalmus lxxxi. *Educo*
de petra melle saturauit eos, Interpretes ita dicunt; *Pavit Christus quatuor millia hominum septem pa-*
nibus, quia potavit eos mellita doctrina sua usque ad saturitatem. Res enim omnes ab eo gesta, præ-
ter historiam, mysticum etiam sensum secum trahunt. *Quam dulcia (canit pietas) fauibus meis Psal. 119.*
eloquientia tua! super melori meo. Petra igitur illa unde fluebat aqua, ut Apostolus ait, erat Chri-*1. Cor. 10.*
stus. Atque hic fons ille fertur, de quo cecinerit David: Sitivit anima mea ad Deum fontem vivit. Zach. 13.
Zacharias patentem fontem dixerit appareturum: Hieremias fontem aquæ vivæ derelinendum *Hierem. 2.*
conqueratur.

FLUVII CHRISTUS. CAP. XX.

Sedenim in fluviorum metaphoris longe frequentius est in Divinis literis Christi significatum, ut *Metaphoria*
Psal. xlv. Fluminis impetus latificat civitatem, quam incolit Deus, ubi nostri Theologi flumen Chri- *ca fluvioru-*
stum esse dicunt, propter ducissima ejus fluenta, de quibus Psalmus primo multa differuerent. Hinc acceptiones
apud Prophetas legas: *Ecce ego ad eos delabor quasi tranquillum flumen*. Et Eccl. 24. *Ego sapientia ef-*
fudi flumina: ego quasi strames aqua immensa de fluvio: ego quasi flavius Dorix, & sicut aqua dulcis exi- *Joan. 7. 1.*
vi de Paradiſo: & que sequuntur in hanc sententiam. Quintetiam ait Dominus, flumina aquæ viva de
venire